

Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Nu s'acceptă manuscritele care nu s'au
redat. Manuscrisul nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena:
Bodorf Mosse, Haasenstein & Vogler
(de la Maas), Heinrich Schölk, Alois
Berni, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezel, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
după tariful și învoiașă.
Reclama pe pagina III-a o
seră 10 cr. v. a. s. 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II

„Gazeta”iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu d. n. s. în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună exemplară 5 cr. v. a. s. 15
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 235.

Brașov, Luni, Marți 25 Octomvrie (6 Noemvrie)

1888.

Brașov, 24 Octomvrie v.

E lucru știut, și adeseori „Revista Politică” din Sucéva și-a ridicat graiul, că naționalitățile neromâne din Bucovina, care formează minoritatea populațiunii, năpăstuesc pe Români, populațiunea băstinașă a țării.

În această luptă de cutropire a elementului român se disting mai cu seamă păturile venetice de Poloni, Ruteni și Jidovi.

E în adevăr lucru de mirat, cum acești venetici au putut ajunge cu îndrăzneală până acolo, că se încerce a pune genunchele pe grumazul Românului și să le trecă prin gânduri nenorocita idee de a face chiar încercări să-l desoționalizeze.

Și totuși așa de neexplicat lucru e, cum dascălii și preoții români, cu întreaga inteligență română, nu punu umărul să scotă ghiarele ce acei venetici și le-au înfipt prin unele părți în corpul naționalității române, ca să-l sfășie.

Nu dicem, că nu sunt preoți și dascăli cu inimă românească, inteligență cu simțăminte românești, care lucră din răspun- teri să înlăture pericolul din părțile unde se ivesce elu amenințându; der ce se face pentru că acei puțin dascăli și preoți, acea puțină inteligență română — și avem convingerea că puțină, foarte puțină e cea de felul acesta — care din lipsa de energie se lasă a fi tirită de nenorocitul curentu alu propagandei naționale streine, ce se face, dicem, ca ea să fiă înșiruită în rândurile falangei naționale române, spre a se pune stavilă puternică propagandei veneticilor?

„Revista Politică” ne-a făcut cunoscute casuri foarte grave despre modul cum uneltesc mai cu

sămă Rutenii în contra naționalității române.

Preoții și cărturarii ruteni se vâra printre poporul român, îi spun că Dumneșu vorbesce rusesc și că numai acela are parte de raiu, care se face Rusu, ér limbă românească, ori moldovenescă cum o numesc Rutenii, este limbă țigănească și celu care o vorbesc va sta la porța raiului ca câni; îi mai spun preoții și cărturarii ruteni, că la masa unui Rusu și Dumneșu șede, bea și mănâncă cu plăcere, pe când la masa unui Moldovenu, adecă Român, nu.

Când chiar acei nenorociți, cari au căduți în cursele Rutenilor, le spun și le destăinuesc acestea celor cari îi apucă de scurtu — de altminterlea o spun rușinați de fapta lor — găsim cu cale să întrebăm: întreprins'a inteligența română, neînveninată de sânteminte streine, pașii necesari, ca să se pună capetu acestor uneltiri? Luat'a guvernulu țării, care negreșitu că e informatu despre propaganda rutenă, măsuru ca să fiă puși la locul lor și pedepsiți cum se cuvine acei uneltitori?

Cum suferă înaltu Présfinția Sa să se uneltescă cu atâta nerușinare în contra naționalității credincioșilor săi români, să li-se spună, că Dumneșu rusesc vorbesce. cu alte cuvinte, că Dumneșu e Muscalu?

Nu-i vorba, și la noi se uneltesc în contra naționalității române, der încă nu s'a găsit Român, care să fi creduțu vreodată apostolilor mincinoși ce se voru fi ivitu vre-odată printree poporul român din Transilvania, Bănatu și Țera unguresc, că Dumneșu unguresc vorbesce. Er decă în Bucovina se întemplantu astfelu de lucruri, atunci vina nu se pôte arunca decătu asupra acelor pre-

oți și dascăli, cari nu și facu datoria luminându poporul asupra ființei lui Dumneșu, deschiđându-i capulu ca să înțelegă uneltirile rutene.

Sperăm, că graiulu „Revistei Politice” nu va răsuna în pustia și că preoțimea, dascălimea și întreaga inteligență română se va pune pe lucru, ca să strivescă capulu ce și-lu redică hidra propagandei rutene.

Unu incidentu în Belgrad

Cu ocaziunea iluminățiunii dela 1 Noemvrie, ce s'a făcutu în Belgradu pentru Regele Milanu, s'a întemplantu unu incidentu penibilu. Unu individuu din mulțime, precum se telegrafiază din Belgradu, a spartu cu petri ferestrele ambasadei austro-ungare. Făcendu-se imediatu cercetare, s'a doveditu, că intențiunea n'a fostu d'a se face o demonstrațiune politică, deorece din mulțime s'a aruncatu cu petri și în ferestrele altor case private și edificii publice, care nu erau iluminate. Incidentulu, dice-se, nu va avé urmări, deorece afacerea s'a aplanatu prin esplicări amicale. Ministrulu de externe sârbu Mijatovic și prefectulu poliției Georgievici s'au dusu la ministrulu plenipotențiaru austro-ungaru Hegenmüller, ca să și esprime regretele lor pentru acestu incidentu. S'au făcutu două arestări.

Ungurii între Germani și Muscali.

„Koložvár”, într'unu articulu dela 2 Noemvrie, vorbindu despre raportulu în care se află națiunea ungurescă față cu marile puteri Germani și Rusia, constată mai întâi, că e neapăratu necesaru ca Ungurii să se alăture hotărîtu și fără nici o rezervă la una din aceste puteri. Pledează apoi pentru alianța Ungurilor cu Ger-

mania, aducându între altele următoarele motive:

Sentimentele și interesele noastre de existență nu ne permit să ne alăturăm la puterea slavă. Centra unei asemeni hotărîri se opune caracterulu politicu alu națiunii unguresc, se opun tradițiunile noastre istorice, cultura, religiunea și toate sentimentele noastre. Amu da totu, ce până acum amu câștigatu cu grele lupte, amu smulge rădăcinile rasei națiunii și ne-amu rupe de totu trecutulu nostru, ca să începem din fundamentu o viață nouă. Amu pune în jocu toate avantajele noastre politice fără a pute fi siguri, decă în schimb amu pute căpeta o recompensă celu puțin egală.

Apoi chiar lățirea slavismulu este ceea ce amenință mai multu existența națiunii noastre. Acestă credință este înfiptă în corpulu statulu maghiaru pretutindenea. Naționalitățile noastre, cari tindu la răsturnarea stăpânirii unguresc, cu excepțiunea unei mici fracturi, cultivă simpatii rusesc. Mai adăgemu, că în Austria, care stă cu noi în strînse legături, influința slavă a ajunsu atătu de departe, încătu în însămnată parte este de o putere egală cu cea germană. Alipirea la slavismu ar exploata acestă direcțiune pentru a cuceri întreaga monarhie și mai curându ori mai târziu ar pute aduce disolvarea rasei maghiare. În decursulu timpilor ar pute ridica aici unu altu doilea puternicu statu slav, der în acestu statu abia ar fi posibilu, ca națiunea maghiară să mai jöce unu rolü ponderos.

Interesele noastre de statu involv în sine mandatulu de a ne alipi la alianța cu Germanii. Cultura și instituțiunile noastre în esență sunt aceleași cu ale Germanilor.... Afară de acestea, de o parte diferența acută a caracterelor, de altă parte raporturile geografice și politice de statü, pe timpuri neprevăduț facu imposibilu, ca elementulu germanu să contopescă în sine Maghiarimea, ce e inferiöră în numărü și putere.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Luxulu floriloru.

Lucru știut de toți este, cumcă moda își bate jocu de ori și ce logică.

Astfelu femeile își împodobescu părulu lor cu rozele cele mirositoare pe timpul, când întreaga natură dorme somnulu celu lungu alu iernei, în vreme ce în decursulu verei, când copiii Florei ocupă cu viteji întreaga câmpia și văile, apară pe pâlăriile damelor totu felulu de flori artificiale.

Așa deră flörea, fire-ar ea artificială ori naturală, face parte din obiectele de luxu ale timpulu nostru, tocmai așa precum a fostu în timpurile trecute.

Ca și unu simbolu poeticu apare ea atătu în istoria vechiă, câtu și în cea nouă, ornându când mormintele eroilor, cându ruinele cetăților, aducendu și omagiile sale atătu frumșetei, câtu și gloriei, neuitându a împleti și viitorulu cununile cele mai strălucitoare.

Ea era stăpână peste ceremonile tuturor popórelor celor vechi, și biserica creștină, care la începutu a fost eschis'o ca pe unu semn alu păgănității, mai pe urmă totuși nu s'a mai subtrasu dela farmeculu ei.

Episcopulu din Poitiers, Fortunatü, a trimisü o scrisöre Reginei din acelașu ținutu, anume Radequnda, o poesiă elegantă, în care se aflau și următoarele cuvinte:

„În acestu frumosu anutimpu alu primăverei, toți ómenii își ornéză casele lor cu flori. Înălțimea vöstră însă se adunați florile cele strălucitoare și se le duceți la biserică, ca să fiă ornate cu dênsele altarele, strălucindu astfel în nisce coloru prea frumoșe. Nusceaua (crocus) cea purpură să se asocieze cu vioreaua măiestösă, roșulu celu frumosu să fiă adeseori înlocuitu cu albulu celu inocentü, vênétulu. celü închisü să fiă aședatu lângă verde. Este o luptă între flori, una învinge prin frumșetea ei triumfătoare, cealaltă prin profumulü ei celü dulce; ele întunecă toate petrile scumpe și și batü jocu de tãmăiă.”

Acestea s'au întemplantu în seculu alu șeselea.

În Roma și ađi se înfrumșețază altarele dela biserică sânta Maria Maggiore cu rose albe și cu flori de iasomiă.

În evulu mediu flörea se număra între luxurile cele mai mari ale bisericei.

Biserica anglicană nici astăđi nu cunöscce altă pompă pentru altare, decătu

numai florile, de aceea ele au foarte mare căutare, și mai alesu însă înainte de Pascu.

Odiniöră Romanii își puneau cununü de flori pe capu, acestă datină însă a abrogat'o la începutu biserica creștină.

În seculu alu nouălea erau cununile de rose ceva de toate dillele și de myrtü pentru mirele și mirésă pe cari i cununa preotulu creștinu.

Cununile de flori, la înmormentări scoșe din usu, în curëndu aparü éráși, mai întâiu pe cöscingurile cele micuțe ale copiilor creștini și au jucatü peste totu la înmormentări de acum înainte rolulu celü mai importantu, pe care și astăđi îl jöcă.

Der nu numai peste ceremonile bisericesci a devenitu flörea stăpână, ci și peste toate celelalte lucruri lumesci. În Francia esista unu felu de contribuțiune de rose, care s'a datü până pe la finea secululu alu șesepredecelea. Acesta a fostu unu tributü, pe care trebuiră să-lu aducă parlamentulu pairii Franciei. Acelü tributü trebuia să fiă dusü în vre-o òi a lunei lui Aprilie, Maiu séu Iunie, când se ținea prima ședință. Înainte de începerea ședinței trebuia să îngrijescă pairulu, căruia îi ve-

nea rëndulu să dea așa numita dare de rose, a înfrumșeța toate apartamentele cu flori, și a împrăștia chiar și pe josu flori de câmpü și érbă verde. După aceea mergea în sala cea mare și împărțea rozele, ce erau purtate în corfe de argintü înaintea lui, membriloru parlamentulu și oficeriloru domesticü, cari erau de serviciu. După ce împărțirea se finea și ședința se încheia, apoi da acelu pairü unu banchetu mare președințiloru, consilieriloru, oficialiloru și maestriloru de ceremonii.

Originea acestei datini nu este cunoscută. Ea esista nu numai la parlamentulu parisianu, ci și la celelalte parlamente ale regatulu. Mai alesu la celü dela Toulusa. Contribuțiunea de rose trebuia să fiă solvită și copiiloru regelui, prințiloru, duciloru, cardinaliloru și celorlalți pairi. După cum se dice, unu edictü alu lui Enricü alü III. să fi ordonatü solvirea acelu tributü mirositorü.

O estindere mare a luatü în Francia luxulu floriloru pe timpul lui Ludovicü alü XIV-lea, care era unu mare prietinu alu floriloru. Elü iubea foarte tare a sorbi séra profumulü floriloru rare și prețioșe și în grădinile regale se aflau

Statul maghiar s'a consolidat destul de tare, pentru ca d. es. nici în-riuririle austro-germane se nu mai pota fi amenințate pentru noi. Din contră, acelea înriuririle chiar și în propria lor țară numai luptându-se mai pota se validiteze, așa precum se validitează. Li-ară pare bine decă ară pută se germanizeze Austria și la germanizarea Ungariei nici nu se mai gândesce nime-nea. Ca opoziția germană, care asaltează tendințele maghiare, rămân singurii numai Sasii din Ardelu. Ei, der opoziția acestora nu ne pote opri pe noi, ca se nu abdicem de acele sentimente streine față cu Germanii, ce au mai rămas ică-colo ca moștenire din vechia antipatiă. Avem lipsă de Germania, și fără îndolă și ea are lipsă de noi. Avem lipsă, ca în Austria se nu domineze slavismul, ci germanismul.... Decă și în sentimente ne vomă apropia unii de alții, din acăsta ambele părți numai folosă potă se tragă. Ce se ține de noi, un mijloc de a ne apropia este acela, ca se ne lăpădamă da acea neîncredere și nepretiniă, cu care și astăzi se pōrtă o parte a națiunii față cu rassa germană. Trebuie să recunoscem, că abia în câțiva ani lumea s'a schimbat mult și în acăsta schimbare Nēmțului s'a făcută amiculu nostru.

Strașnici politici sunt „patrioții“ dela Kolozsvár! Vreu să fiă tari sub aripă streine și nu sub ale lor; preferă să trăiască în vrajbă cu majoritatea populațiunii statului, er de dușman s'ei apere Germania! Ore așa voră fi dicendū și cei din Berlinu?

SCRILE DILEI.

In adunarea de deunășile a comitetului administrativ din comitatul Ciucului, vicespanul a prezentat adunării un raport asupra regulării granițelor cu România. In sensul acestui raport, din teritoriul comitatului Ciucă au trecut în proprietatea României în un loc 192 jugere, în alt loc 132 jugere, în alt treilea loc 133 jugere, în alt 4-lea 83 jugere și în alt 5-lea loc 1102 jugere. Cu totul 1642 jugere. Pentru ca comitatul să primescă ore-care despăgubire pentru acest teritoriu pierdut, precum și pentru pădurile aflătoare pe el, vicespanul comitatului a propus autorităților jădecătorești, ca se profite de dreptul garantat prin lege, pentru a întreprinde pașii necesari ca România să răscumpere acest teritoriu. Propunerea s'a primită. S'a numit o comisiune constatătoare din

vicespanul, ca președinte, pretorele cercului respectiv, un membru al ofi- ciului silvanal și directorul montan, ca trimis din oficiu. Acăsta comisiune va avă să stabilească prețulu de vânzare și se ia tōte dispozițiunile necesari pentru acăsta, avendū a-și da raportu în proxima adunare a comitetului comita- tensu.

Intre vizitatorii de școle numiți de ministrul unguresc de culte și instrucțiune găsim: solgăbirii, raportori de ai comisiunilor administrative comitatense, proprietari de pământ, proprietari de mori, magistrii postali: totu *pedagogi*. Ne surprinde însă numirea părintelui protopop al Trei-Scaunelor *Dimitrie Coltofean* între acești vizitatori de școle (dănsul pentru comunele Saciva, Lisneu și Măieruși), numire făcută de ministrul unguresc de instrucțiune.

Noi șciam, că părintele Coltofean e deja, ca protopop, inspector școlar peste școlile noastre din tractul d-sale și că atărnă de autoritatea noastră bisericească-școlară superioară, er nu de ministrul unguresc. Ce se fiă la mijloc?

Resultatul alegerii de deputati pentru Reichsrathul din Viena, în districtul *Suceava-Rădăuți-Cămpulung* din Bucovina, a dovedit o isbendă totală a Românilor. Aname s'a ales în locul răposatului Zotta, candidatul Românilor *Corneliu Cosoviciu* cu 403 voturi din 404. D-lu Cosoviciu, carele e și deputatul țerei ales în Suceava, aparține maiorității partidului național român.

Scritorii ceți nu mai voescă să lucreze pentru opera prințului de coronă „Austro-Ungaria în cuvinte și tablouri“, decă nu se ține sēmă de dreptul public (de stat) al Cehilor, decă țerile coronei boeme nu sunt deopotrivă tratate în operă, ca Ungaria, și decă titlul cărții nu se schimbă dicendū-se „Austro-Ungaria-Boemia în cuvinte și tablouri“, ori „Austro-Boemia-Ungaria etc.“ Lumea e curioasă să vadă, ce va eși de aci, deorece se vorbesce, că prințul de coronă ar fi contra cererei Cehilor.

Din Reghinul săsesc se scrie, că tērgul de tōmnă, ce s'a ținut acolo, a fost bine cercetat. Fiindcă s'au mănătat la tērgul forte multe vite, prețul lor a fost cam slab. Părechea de boi grași s'a vëndut cu 300 fl., mai slab cu 150 fl. O vacă 40—80 fl. Cu totul s'au vëndut 300 cai, 5200 vite cornute.

Culesul de vii în părțile Bistriței și

ale *Reghinului* a dat rezultate forte slabe: în părțile *Devei* vinul are să fiă mai bun, der mai puțin ca cel din anul trecut; în părțile *Mediașului* culesul viilor a dat rōde forte satisfăcătoare atāt în ce privesce calitatea, cât și cantitatea.

In cancelaria *cărților funduare* dela tribunalul din loc se va vinde la 8 Noemvre nou c., 9 ore a. m., realitatea *Plenei Voicu Vulcănean* prețuită cu 267 fl. și la 9 Noemvre, orele 9 a. m. realitatea lui *Karl Szekeley și Iuliana Csorlai* prețuită cu 1200 fl.

La cererea sa, sublocotenentul în rezervă *George Bărsanu* dela reg. 2 de inf. a fost liberat din serviciul armatei.

Duminea în săptămăna trecută, poliția din *Budapesta* a oprit cu puterea lucrările pe locurile de încărcare și descărcare ale societății de navigațiune pe Dunăre. La întrebarea ce i s'a făcut, poliția a răspuns, că o face acăsta în puterea § 19 art. de lege LIII din 1868, care opresce lucrul Duminea pe piețele publice.

La tērgul de vinuri, ce s'a ținut în săptămăna trecută în *Sibiu*, s'a adus forte mult vin. S'a vëndut vada ardelenă de must de *Ohaba* cu 1 fl. 30 cr. până la 1 fl. 60 cr.

Alu *doilea concert* cu abonament alu orchestrei orașenesci din loc se va da Joi în 8 Noemvre a. c. în sala hotelului Nr 1.

Universitatea săsescă și-a început în Sibiu ședințele ordinare.

„O surprindere.“

(Fine.)

Ceea ce interesează însă casul acesta pe poporul slav este, că accentuăm simplu faptul, că literile ciriliane suferă o pierdere semnificativă și că în Europa, în loc de a se lăși și de a progresa, ca grafica cea mai perfectă, preste totu, perde din teritoriul, unde se întrebunțază. Că Români, dela car poporul slav a așteptat multe, scot literile ciriliane din biserica gr. or. și introduc literile germane latine, este un eveniment, care, fiindcă a venit fără veste, a surprins și va da ocaziune poporului slav să cugete asupra teritoriului ce-l ocupau odată literile ciriliane, asupra cauzelor pentru care dispar și asupra teritoriului,

unde se mai află.*) Literile ciriliane nu sunt pentru Slav un lucru indiferent, ci o parte bună din naționalitatea lor, vestimentul în care se înfățișază de obicei limba slavă. Literile ciriliane se țin de caracteristica particulară a poporului slav și se va cuveni poporului slav să mediteze, că acăsta particularitate specialistică totu mai multă dispăre în curentul celu nivelator alu culturii moderne. E de laudat poporul german, că are bărbați, car țin cu atăta tăria la literile lor germane, ce nu sunt decăt literate latine, mai multă se mai puțin colțu-

*) Cum vedem, astăzi cu incet și pe nesemțe dispăre dinaintea ochilor noștri cirilismul de pe tōte terenele, după o domniă de peste o miă de ani. Așa dispărut incetul cu incetul grafica dăcescă dinaintea cirilismului, tocmai cum dispăre acesta dinaintea latinismului. Alfabetul dăcesc s'a păstrat la Români totu în acelu chip după cum s'a păstrat la Albanesi, pe lângă alfabetul grecesc și latinesc, și alfabetul lor național, despre care dică Hahn, că are o vechime de peste trei mii de ani. Români scriau cu alfabetul lor pe lemne dela drepta spre stanga. Că Români au scris până târziu pe table de lemne, se vede de acolo, că „lecțiune“ până mai deunășile nu s'a numit, decăt „tablă.“ Dascăli cei bătrâni întrebau copiii de tablă. Ți-ai învățat tablă, scii tablă, ți-ai dat tablă? Acești termeni scolastici sunt forte instructivi din tōte punctele de vedere. Mai înteu terminul tablă are două accepțiuni, una reală și alta ideală, ceea ce ne arată în modul celu mai limpede, că aplicarea tabelor la scris și la instrucțiune în totu decursul timpului, încependū dela Români, dela car ni-s'au păstrat în băile dela Roșia mai multe table cerate cu o grafică cu totul particulară, și până în zilele noastre au fost tare întrebunțate, de unde a urmat, că terminul „tablă“, care la început însemna numai lucrul, pe care se scrie, numai mai târziu s'a aplicat și la lecțiunea scrisă pe tablă. Nenorocirea noastră a Românilor ardeleni este, că până acuma n'am putut afla nici o tablă scrisă cu literile cele vechi ale Vlăchilor, care nu erau nici latine, nici grecesci, nici ciriliane. Multe transacțiuni n'au prefăcut strămoșii noștri în scris, deși avem dicala poporală: „ai carte, ai parte.“ Scrierea pe lemne a fost forte obișnuită la Români ardeleni. Tōte contribuțiunile erariale se scriau până mai er-alaltăeri în comunele sătesci pe răvașe, răboșe și pe țincușe. Cuventul răvaș și țincuș pe lângă însemnarea reală-materială, are și accepțiunea sa ideală, unul de scrisore, eră altul de semn. Din aceste exemple se vede, că odinioară au existat între Români o grafică particulară românească, care cu timpul a fost alun-gată de altă grafică, rămăndu numai terminii: tablă, răboș, răvaș și țincuș (dica) din aceea epocă memorabilă și negurōsă a istoriei noastre.

paturi mari de viorele, flori de portocală, iasomia, tuberoze, heliotrope, hyacinthe și narcisse. Predilecția regelui de sine se înțelege, că a fost imitată în palaturile bărbatilor însemnați. Acea casă de porcelan, în care se țineau sērbătorile cele mai splendide, purta numele „Palais de Flore“ (palatul deșei Flora). Un capriciu regesc însă a nimicit acelu palat de porcelan. El a cădut deodată cu d-na de Montespan în disgrăția și în locul se ridică un alt edificiu imosant, în onōrea steei sale celei nou răsrite, adecă în onōrea d-nei de Maintenon. Acesta s'a numit *Trianon*, și a fost edificat în stil italian, din marmoră roșiată împodobit fiind cu o balustradă grozavă, care încorona întregu edificiul, ornat fiind și cu statue de marmoră, corfe, urne și corone.

Lenōtre a aflat un nou stil pentru întocmirea grădinilor regale. Fortoul scrie în „Fastes de Versailles“ următoarele:

„Când se întempla ca se viu dela Versailles la Trianon, trebuia să crești că s'a schimbat țera și zona și că ai ajuns la cine scie ce vilă delicioasă a Italiei. Pământul astfel este infrum-

șat și înraurit de flori și de marmoră, care se ogindază în apele cele line, încât ți-se pare, că aici lucesce un sōre mai cald împărăștiindu-și peste intrăga câmpă splendōrea sa.“ (Va urma.)

Poesii populare.

Cules de *Iuliu Moldovană*.

Așa dice frunză'n ploșu,
Că dragostea nu-i noroc;
Așa dice frunză'n vie,
Că dragostea nu-i soție;
Unde dragostea se pune
Nici îi frică, nici rușine.

Fată mândră calaperu,
Face-ți-ai gura isvoru
La celu capăt de rezor
Bēndu apă se bēu cu doru.

Dulce-i gura de copilă
Ca și mierea din stupină,
Dulce-i gura de nevastă
Ca și mura de pe cōstă.

Mândră-i lelea 'n sērbători,
După dēnsa stai să mori,
Când o vești într'alte zile
Arde cămașa pe tine.

U-i u-iu, că iu mă chiamă,
Iepurele-i bun de zamă,

Iepurōica de friptură,
Lelea de țucăt în gură.

Frunză verde de cicōre
Țucu-ți ochii lelișoră;
De când nu te-am sērutat
Buzele mi-s'au muiat,
Sāngele s'a făcut apă,
Inima în mine crepă.

Hăi leliță trup de flori,
Nu da gura la feciori,
Ci-o lasă pe sērbători;
Atunci hai și mi-o dă mie,
Eu ți-oiu da sufletul țiă.

Frunză verde de bujor,
Măi badiță, badișor
Mândra ta mōre de dor.

Decăt cu dor și urit,
Mai bine 'n negru pământ;
Decăt cu dor și necaz,
Mai bine până p'obraz.

Până-i lumea dracul mōre
Căci nici capul nu mă dōre;
N'am murit pân'am fost mic
Der acuma că'su voinic;
N'am murit pân'am suptu țit
Der acum că am drăguță.

Frunză verde-a pădurii
Pune m'oiu și-oiu chiu.

Sē tremure ghița 'n vale
Sē iēsă mândra în cale.

Multu mă uită din delu în luncă
Sē vedu mândra unde lucră,
La miēdăși unde culcă,
Sē mă ducă ca să-i facu umbră,
Că-i albă ca dōmnele
Și-o pălesce sōrele.

Etă badea trece dealul
Că-i cunosc frēul și calul;
Ba dēu elu nu-i badița,
Că-lu cunosc lelița.

Nu-i ceteră nici cimpoi
Sē-mi bată gura 'napoi,
Cetera-i de lemn uscat,
Gura mea s'aude 'n sat.

Frunză verde săcarea,
Maică, măicuța mea,
Când ai fost cu mine grea,
Maică, rēu ți mai parea,
Deră decă m'ai făcut,
Ție bine ți-a părut;
Mi-ai făcut plapon de lână
Fasiă de mărăgună
Și lēganu de măgheran
Sē mă lēganu de măgan.

Nu bate dōmne lumea,
Cum ai bătut pădurea
De nu-i ierna frunză'nea.

(Va urma.)

rose, pentru că ei cu dreptul cuvântu pri-
vesc în ele expresiunea rasei lor. Cu
atâta are temeiul mai mare poporul slav,
de a conserva literile cirilice, cu cât
grafica ciriliană este, după exprimarea
bărbaților germani celor mai învățați,
grafica cea mai perfectă, ce o poate arăta
omenirea; dăr sunt numai părțile orien-
tale și meridionale ale poporului slav,
care conservă și cultivă grafica cirilică în
biserica și pe terenul mirenesco, pe când
părțile apusene au pierdut literile cirilice
și astăzi încă totu întârziă a se în-
torce la literile cirilice și să părăsescă pe
cele germane latine, după cum au pără-
siti de multu literile germane.

O învățatură s'ar pute lua din fap-
tul acela, că Românii au scos din bi-
serica lor gr. or. literile cirilice și au
introdus în locul lor pe cele germane-
latine. Românii cred a fi datorți cătră na-
ționalitatea lor a depărta toate elemen-
tele străine, a curăți fința rasei lor de
amestecătură străine; ei se adună și iau
hotărârile de a scote grafica slavă ciriliană,
măcară se potrivește mai bine pentru
ortografia limbii române, decât grafica
germană-latină, și de a introduce în căr-
țile bisericesti literile latine, pentru că
literile latine sunt după părerea lor o
parte istorică a caracterului lor român,
o parte bună a rasei lor latine, care
trebuie reocupată pe toate terenurile. Ro-
mânii nu întrăbă pe poporul slav, că-i
place sau nu-i place, că Românii scot
din biserică lor gr. or. literile cirilice,
care au fost în ea sute de ani între-
ținute, și le substituie prin cele germane-
latine. Românii știu, că literile sunt o
afacere culturală, și de politică atât de
departate, ca cerul de pământ, și nu
se interesează de doctrinele și de instruc-
țiunile, pe cari mâni active caută să li-
le oferescă. Românii, avându voința de a
introduce literile latine și în biserică
lor gr. orientală, pentru că corespund
naționalității lor, vor ști să dea acestei
voințe expresiunea corespunzătoare și să
pășescă dela voință la faptă.

Unu popor micu, ca Românii, știe
să-și conserve naționalitatea sa și a
pută servi de modelu părții apusene a
poporului slav, cum își reocupă grafica
națională. Toate obiecțiunile ordi-
nare își perd ponderositatea lor față
de faptul, că Românii introduc astăzi
în biserică lor gr. or. literile latine în
locul literilor cirilice, ceea ce nici
astăzi nu-i pre târziu. Preteștele, că o
schimbare astăzi nu se mai
potrivește n'au, locu și și obiecțiunea,
că exercițiul celu îndelungat de sute
de ani și obișnuința cu literile cirilice
face greutate schimbării, se slă-
vesc prin împrejurarea, că Românii
nu mai din biserică, la care ține popo-
lul atât de tare, vor să scotă literile
cirilice, care au stat atâtea sute de
ani în biserică. Dacă grafica ciriliană
este o parte bună din naționalitatea po-
porului slav, o parte însemnată a rasei
sale, ba și mai potrivită pentru orto-
grafia limbii slave, totdeodată o proprie-
tate istorică a părții occidentale a po-
porului slav, atunci această convicțiune
trebuie să-și afe expresiunea corespun-
zătoare.

Pentru pierderea, ce o suferă grafica
ciriliană prin Românii, ar trebui să se
găsească despăgubire în teritoriul occiden-
tal slavici. Deși poporul slav va
trebui să primescă cu părere de rău scô-
rerea literilor cirilice din biserică rom.
gr. or. totuși va trage învățatură corespun-
zătoare din această faptă, cum șe-și recăș-
te naționalitatea, caracteristica sa, decât
ceea a fost pierdută. Poporul slav
în partea apusă este în pozițiune pe
care constituțiunii și în specialu pe baza
art. 19, de a-și conserva și cultiva na-
ționalitatea și limba sa. De naționalitate
și ține și grafica (scrisoarea). Dacă gra-
fica este străină, atunci nu putem vorbi
de o naționalitate proprie. După cum
poporul slav este chemat, pe baza
legii fundamentale de stat, de a-și cul-
turi și conserva naționalitatea sa, carac-

teristica sa, totu așa este de îndreptăți-
tă și îndatorat pentru conservarea sa de
a-și reocupa toate elementele primor-
diale ale naționalității sale istorice.
Spre scopul acesta îi dă legea funda-
mentală a statului dreptu inviolabilu.
Negreșit, că pentru această trebuie să
existe mai întâi voința și apoi să urmeze
fapta, precum au dovedit Românii.

Din adunarea comitatensă a Brașovului.

În adunarea comitatensă ordinară
de toamnă a Brașovului s'au pertractat
96 de obiecte. Între altele, s'a raportat
despre trebile publice din comitat și
despre activitatea administrațiunii, s'au
comunicat mai multe legi și numiri con-
sulare, s'a desbătut asupra emisului mi-
nisterului de interne privitor la statu-
tul orașenesco despre încetățenire în
comuna Brașov, precum și asupra emi-
sului privitor la înființarea unei farma-
cii în Satulungu Săcelelor, și după o
scurtă, dăr agitată, desbatere s'a primit
propunerea comitetului permanent, d'a
nu se recomanda ministrului înființarea
acestei farmacii. Proiectul de buget
al comitatului pe 1889 s'a primit. S'au
ales în comitetul administrativ: Chris-
tian Porr, Karl Resch, Iosef Dük, Dr.
Ed. Gusbeth și Ioh. Imrich. În comite-
tul verificator: Fabricius, Ridely, Stră-
voiu, Schlandt și Dr. Zell. S'a incuvi-
ințat să se plătească societății de cons-
trucțiunii restul de 29,000 fl. pentru
zidirea spitalului militar din fondul de
construcțiune a șoselelor. Se deșide
în principiu făcerea unui împrumut de
45,000 fl. pentru fondul spitalului mili-
tar și s'a însărcinat comitetul de 15
să tracteze asupra modului și duratei
ștergerii datoriei. Cu supraveghierea spi-
taliului militar au fost însărcinați con-
tabilul prim și inginerul Karl Früh-
bek pe lângă o lăfă anuală de 200 fl.

S'a stabilit apoi aruncu de in-
civartirare militară cu 1³/₄% și 1¹/₄% și
aruncu pentru fondul jurisdicțiunii
al bolnavilor cu 1%. Diferite soco-
teli comunale, precum și preliminarul
de cheltuel ale comunelor pe 1889 s'au
primit. Deasemenea s'au primit ho-
tărârile reprezentanței comunale privitoare
la alegerea celor doi medici ai orașu-
lui și a curatorului și controlorului spi-
taliului, precum și unu statut asupra
transportului de animale mici vii și unu
statut asupra spargerei petrii pe tex-
toriu comitatului. Statutul asupra
plantațiunii arborilor pe șoselele comi-
tatului s'a modificat într'acolo, că de plan-
tațiunea și întreținerea arborilor au să
îngrijescă singuraticile comune pe lângă
cuvanita rebonificare.

Mai amintim, că institutul de
ban „Albina“ a fost primit în rên-
dul acelor institute de ban, în care
se pot depune ban comitatens și or-
fanali. Recursul eforiei gr. or. și alu
lui I. G. Pop și conșoi în afacerea lo-
cului de patinat din Scheiu s'a predat
comitelui suprem ca să-l înainteze mi-
nistrului de interne.

ULTIME SCIRI.

Cernăuți 3 Noemvre. Profesorii
facultăților profane au predat
adă rectorului universității de aci
un protest în scris, prin care
pretind a apăra caracterul ger-
manu alu universității. Rectorul,
un teologu român, depuse în
dieta jurământul în limbă ro-
mână. Corpul profesoralu vede în
acesta o lovitură dată caracterului
germanu alu universității, care
este garantat prin lege și ridică
protest espres contra oricărui pas,
care ar pute amenința într'unu
modu său altul caracterul ger-
manu alu universității. Rectorul
a răspuns deputațiunii, care i-a
predat adresa, că densul a con-
siderat jurământul ca o afacere
curat privată.

Vinarsu seu rachi.

(Prelegere publică dela medicul Petru Argin-
tariu. Din cartea „Merinde dela școlă“, de Dr.
Georgiu Popa.)
(Urmare).

Consecința primă și cea mai cunos-
cută la cei ce beu vinarsu este, că vine

în disordine și se intrerupe digestiunea
său consumarea, slăbesc activitatea sto-
macului. Acesta e starea lăe o numim
de comunu, deși nu corect, *cataru de
stomacu*. Din lipsa digustiunei, e naturalu,
se scade apetitul, și cu această scădere
se turbură toate relațiunile de nutrire și
de subsistință ale corpului.

După lipsa de apetitu, continuându
cu vinarsul, urmază *grăta* în o dimi-
nătă ca într'alta, și sfortarea la vomat.
Veți înțelege, că stomacul, ostenit de
un lucru greu, cum e vomarea, nu mai
pote ca, în restimpuri, să funcționeze
de ajuns a consuma nutrimentul. Din
apetitul micșorat, din îngreunarea după
o mâncare, din slaba funcționare a sto-
macului, omul simte — scăderea pute-
rilor sale. Căcă să suplinescă această
scădere, și alergă la vinarsu, permițen-
du-și cantitate mai multă; și acum și-a
făcut rău mai mare, că estinde morbul.

Din stomacu, morbul se estinde și
atacă pelița de umedă din găt și din
gură, formându aici adevăratu cataru,
adecă *cataru de gatu*. O flegmă grosă și
tenace acopere părții gătului: n'o pu-
tem lăpăda, fără numai în parte, după
o tușire lungă și grea, și lăcărmandu de
nădușelă. Totodată, asemenea flegmă
grosă s'a aședat pe limbă, și impedează
organele gustului de nu mai pot func-
ționa cu receruta sensibilitate și fineță.
Dacă acum mâncarea nu posedă arome
tari, unu stimul ca să producă irita-
țiune, omul dice că nu e de bun
gustu și nu e delicat. Așa e și cu
beutura, nu se îndestulesce cu cantitatea
de vinarsu de până acum, fără pretinde
său mai multu său mai tare. Chiar
acestu morbu alu gătului face să crească
setea. Morbosul crede, că numai setea
și-o stămpără când continuă cu spritu-
sele. În faptă însă, durerile, ce se alină
pentru momentu, revin cu violență
mai mare.

Dela catarul de gatu, mai stă-
părându setea cu vinarsu, morbosul
ajunge de regulă la *catarul de gâtlegiu*
său de laringe, ce ne este aparat alu
vocei. Știți că în unele stadii cunosc-
cem, încă de pre voce, omul ce trăescă cu
vinarsu. Vocea e aspră, dură, signifi-
cativă ca la niș unu dintre celelalte
morburu ale gâtului.

Urmază acum, ca mai din toate morbu-
le gâtlegiului, *cataru de plumăni*, forța
periculosă. Beutorul tușesc și aruncă
puțină flegmă. Tusa e caracteristică; de
pre tusa se cunoșce îndată suferința
acelei persoane. În apropiere ne lovesce
mirosul de vinarsu, răspândit din gură
și din gatu. După esperința, din acestu
cataru se desvoltă ușor aea aprindere
său inflamațiune de plumăni, ce la beu-
toru o finesce adesea mărtea.

Continuându, vină morburile, cari
cu greu se pot vindeca, său nicidcum.
Între acestea majoritatea casurilor de
inflamațiune de ficat său de maiu, se
reduc la beutori. Este menițiunea fi-
catului să ajute la digestiune, să forme
sânge și să-l curețe de materiile dău-
nătoare. Deci înțelegem că e fatală in-
flamațiunea, ce-lu reține de funcțiunile
enarate.

Întrebuințarea necurmată a spir-
tuoselor produce iritațiune mare asu-
pra *rerunchilor* (renunchi), cari în cu-
rându nu mai pot satisface deplin
funcțiunile lor, pentru urinare, întru a
lăpăda prisosul apei, scl. Această stare
a rerunchilor alterează activitatea inimii
și causează mai ales la beutori de vi-
nars *hydropesiu seu bola de apă*. Se adună
apa în vasele corpului, că rerunchi și
inima nu și-au făcut deplină datorința.
Știți, ce grele sunt suferințele în bola
de apă!

Stricăciunea, ce o face vinarsul în
sistemele nervilor, o vedeți înși-vă, că
beutorilor le *tremură* degetele și mâna.
Vinele încă, altmintrelea moi și estensi-
bili, devin aspre și fragile.

Voiu accentua tare, că *crerii și măr-
dua din spinare* suferă forțe multu dela spir-
tuose și alesu dela vinarsu. Din daunarea

crerilor urmază naturalu o scădere a
puterilor intelectuali și morali. Ați vă-
dutu omeni diligenți, deștepti, voinși, că
după ce s'au dat vinarsului, și-au per-
dutu din pricepere și inteligență, nu mai
au sporiu la lucru, sunt indiferenți și
fără energie. Acum era lipsa de ener-
giă, adecă lipsa de o voință tare, este
causa că ajunsu în acestu stadiu, omul
nu se mai pote lăsa de beutura. Ce-lu
astăptă? o mărte grabnică, de apoplec-
siă, său — ceea ce este mai dureros
— *nebunia* (nerodia, pierdere de minte).

Multe deslușiri folositoare le avem
dela statistică. Voiu cita datele ce s'au
culesu de curându în archiducatul Au-
striei inferioare. Această țară e mai aprăpe
de noi, dintre celea cari portă o statis-
tică, deci — în lipsa de date proprie —
acelea se pot referi și aplica mai bine
la stările noastre. Între morboși în spi-
tali, sunt acolo 47%, cari din beu-
turi spirituose au luat cauza, directu
său indirectu, la morbul ce-lu portă. Și
erăși între aceștia sunt 15%—16% în
nebuniă; escesiv și periculos, spaima
celoralaltu nefericiti. Nimicu mai trist
și mai înspăimântătoru, decât nebunia
său „delirul“ omului beutoriu. Se a-
runcă, stășiă, sparge. Sunt mai multe
graduri de delir. Unii se vindecă, dăr
cu greu; mulți mor. Nu voiu enafa
acele scene înfiorătoare (emoțiune). Treot
la date, la cari am observat, că ați tre-
sărit. Eu unu am temă nu cumva
realitatea să fiă încă mai tristă. Spiritu-
osele s'au estins până în regiunile înalte.
Acelora le dă mâna a se lăca a casa, deci
nu căcă spitale, și se subtrag dela statistică.
Ați auditu dicându-se că domnul său
donna cutare suferă, o iritațiune în grad
mare, său de nervositate scl. Se știe
că iritațiunea și nervositatea sunt a-
dese numai terminii convenevoli pentru
urmări din spirituose. Medicul mai
vede, la secțiuni, că s'a formatu o gră-
sime la inimă, semn că repausatul a
beutu vinarsu, dăr puțin, însă regulat
și prin acesta s'a slăbit puterea de re-
sistință a inimii în contra morbulu;
altmintrelea inima învingea și salva o
viată. Deducu dăr, că datele citate
nu sunt esagerațiune.

(Va urma).

Rectificare. Suntem rugați a pu-
blica ca rectificare, că „*Tatălu nostru*“,
cântat în biserică gr. or. română din
Lugoșu cu ocaziunea adunării generale a
Societății pentru fondu de teatru român,
despre care la timpul său s'a făcut
amintire în colonele foiei noastre, este
compoziția regretatului C. Porumbescu.

Cursul pieței Brașov

din 3 Septemvre st. n. 1888.

Bancnotă românesco	Cump.	9.86	Vend.	9.83
Argintu românesc	"	9.30	"	9.25
Napoleon-d'or	"	9.59	"	9.52
Lire turcesco	"	10.90	"	10.85
Imperial	"	9.90	"	9.85
Galbini	"	5.70	"	5.76
Scris. fono. „Albina“ 6%	"	101.—	"	—
" " 5%	"	98.—	"	98.50
Ruble rusesco	"	126.—	"	127.—
Discontul	"	6 ¹ / ₂ —8%	pe anu.	

Cursul la bursa de Viena

din 3 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aur 4%	101.45
Renta de hărtă 5%	92.40
Împrumutul căilor ferate ungare	144.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	98.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	117.25
Bonuri rurale ungare	105.25
Bonuri cu clasa de sortare	105.25
Bonuri rurale Banat-Timișu	104.75
Bonuri cu cl. de sortare	104.75
Bonuri rurale transilvane	104.50
Bonuri croato-slavone	104.—
Renta de hărtă austriacă	82.25
Renta de argint austriacă	82.75
Renta de aur austriacă	109.45
Losuri din 1860	140.—
Acțiunile băncii austro-ungare	875.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	304.50
Acțiunile băncii de credit austr.	309.50
Galbeni împărătesci	5.74
Napoleon-d'or	9.61
Mărci 100 imp. germane	59.60
Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Unu mecanicū românū,

care a făcutu studii seriose și a practicatū timpū de doi ani în **Belgia** și în **Germania**, dupăce a fostu ocupatū la calea feratā în Brașovū și în Tergoviște, provēdūtū fiindū cu forțe bune **certificate legalisate de autoritățile germane**, cautā ocupațiune la o locomobilă stabilă, de trierată, la o mașină de lumină electrică, într'unu atelierū ori într'o fabrică.

Informațiuni dă Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Avisū d-lorū abonați!

Rugām pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fâșia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămuritū și să arate și posta ultimă.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, că mai avemū din anii trecuți numerī pentru complectarea colecțiunilorū „Gazetei”, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potū adresa la subsemnata Administrațiune în casū de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașovū.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovū la Pesta:

Trenulū de persōne Nr. 307: 7 ore 10 de minute sēra.
Trenulū mixtū Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineața.

2. Dela Brașovū la București:

Trenulū acceleratū Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenulū mixtū Nr. 318: 1 oră 55 minute după amēdi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașovū:

Trenulū de persōne Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amēdi.
Trenulū mixtū Nr. 316: 9 ore 52 minute sēra.

2. Dela București la Brașovū:

Trenulū mixtū Nr. 317: 2 ore 32 minute după amēdi.
Trenulū acceleratū Nr. 301: 10 ore 12 minute sēra.

B. Sosirea postelor:

a) Dela *Rēznovū-Zērnesci-Branū* la Brașovū: 10 ore înainte de amēdi.

b) „ *Zizinū* la Brașovū: 9 ore a. m.

c) Din *Sēcuime* la Brașovū: 6 ore sēra.

d) „ *Făgărașū* la Brașovū: 2 ore dimineața.

e) „ *Săcele* la Brașovū: 6 ore 30 minute sēra.

A. Plecarea postelor:

a) Dela Brașovū la *Rēznovū-Zērnesci-Branū*: 12 ore 30 m. după amēdi.

b) „ „ „ *Zizinū*: 4 ore după amēdi.

c) „ „ în *Sēcuime* [S. Georgi]: 1 oră 30 minute noaptea.

d) „ „ la *Făgărașū*: 4 ore dimineața.

e) „ „ la *Săcele*: 4 ore dimineața.

Se deschide abonamentū pre anulū 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerī câte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumōse; și publicā articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale și. a. — mai departe tractēză cestiuni literare și sciētificē cu reflexiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriā și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū individiilorū din familiā o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci—lei, plătibilī și în bilete de bancă ori marce postalī.

PREOTULŪ ROMÂNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ cōle; și publicā portretele și biografiile arhieriorū și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciēntelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminēci, sērbători și diverse ocașiuni, mai alesū funebrealī, — apoi studii pedagogice-didactice și sciētificē-literarī; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolaricā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibilī și în bilete de bancă ori marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patruea esemlarū.

Numerī de probā se trimitū gratisū ori-cui cere.

➔ A se adresa la „**CANCELARIA NEGRUȚU**” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania. ➔

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura propriā:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, înveritate și rectificāce de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincal. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbii romānesci în vorbire și scriere înveritată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Cuvēntāri bisericesci la tōte sērbătorile de peste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntāri bisericesci întrecē tōte opurile de acestū soiū apărute până acum — avēndū și o notiță istoricā la fā-care sērbătoare, care arată timpulū întrocerei, fazele prin cari a trecutū și modul cum s'a stabilitū respectiva sērbătoare. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū pierdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fântāna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie să se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțū. Prețulū 25 cr.

Branda sēu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istoricā națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istoricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilāria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Le-gouvē. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfū. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfū. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediā în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusā de Ioanū St. Șulūțū. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicā ținutā în salele gimnasiului din Fiume prin Vincēțiu Nicōrā, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandāfirī și vioarele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Rēteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrōsa sēu Cloșca cu puilī ei de aurī. Studii archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sātēnului Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprinde materii forțe interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forțe interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectā de recepte din economiā, industriā, comerciū și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru învățāmēntulū intuitivū în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a învățătorilorū și a altorū bărbați de scōlā, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemlarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literaturā nostrā pedagogicā abia aflāmū vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsurā în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandāmū mai alesū directorilorū și învățătorilorū ca celorū în prima liniā interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramaticā limbii romāne pentru scōlele poporālī în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Nāsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Gramaticā limbii romāne lucratā pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilisticā de Ioanū F. Negruțū, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicā forțe bogatā a acestui op — cuprindendū compozițiuni de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței socialī — se pōte întrebuița

cu multū folosū de cătrā preoți, învățători și alți cărturarī romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de viersuri funebrealī, urmate de iertāciuni, epitafiā și. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculārei în scōla poporālă pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrișā de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugāciuni:

Mărgāritarulū sufletului. Carte bogatā de rugāciuni și cāntāri bisericesci forțe frumōsū ilustratā. Prețulū unui esemlarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānzā 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legăturā de luxū 1.50—2.50

Miculū mărgāritarū sufletescū. Cārticicā de rugāciuni și cāntāri bisericesci — frumōsū ilustratā, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemlarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānzā 26 cr.

Cārticicā de rugāciuni și cāntāri pentru pruncii scolarī de ambe secsele, Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemlarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāsctōrei de D-đeu urmatū de mai multe rugāciuni frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemlarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolā D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemlarū legatū și speditū franco e 15 cr.